

СТАНДАРДИ ЗА
ЕВИДЕНТИРАЊЕ ЖРТАВА
НАСИЉА: РЕЗИМЕ

Садржај

СТАНДАРДИ ЗА ЕВИДЕНТИРАЊЕ ЖРТАВА НАСИЉА: РЕЗИМЕ	2
ПРИНЦИПИ ЕВИДЕНТИРАЊА ЖРТАВА НАСИЉА	3
1. Не нанесите штету	3
2. Транспарентност	3
3. Укљученост	3
4. Доследност	3
5. Одговорност	3
ФУНДАМЕНТАЛНИ ЦИЉЕВИ ПРИ ПРИКУПЉАЊУ ПОДАТАКА ЗА ЕВИДЕНТИРАЊЕ ЖРТАВА	4
СТАНДАРДИ ЗА ЕВИДЕНТИРАЊЕ ЖРТАВА	5
1. Организациона транспарентност	5
2. Методологија	5
3. Дефиниције и категоризација	6
4. Обезбеђење	6
5. Објављивање података о евидентирању инцидената	7

СТАНДАРДИ ЗА ЕВИДЕНТИРАЊЕ ЖРТАВА НАСИЉА: РЕЗИМЕ

Овај документ је кратак, једноставан и приступачан резиме *Стандарда за евидентирање жртва насиља*. Комплетан документ је доступан на www.everycasualty.org.

Стандарде за евидентирање жртва насиља развила је Мрежа евидентичара жртва насиља организације „Every Casualty”, ради промовисања најбоље праксе, подстицања хармонизације и омогућавања шире примене резултата рада евидентичара. Њихова сврха није да буду коришћени као оперативне смернице. Уместо тога, Стандарди имају за циљ да подстакну евидентичаре жртва насиља да размотре важне аспекте добре праксе и на који начин се они могу примењивати у склопу њихових личних пројеката евидентирања жртва.

Поред тога што представљају помоћ онима који раде на евидентирању жртва, ови Стандарди имају за циљ да олакшају коришћење и дељење података о жртвама. Они пружају крајњим корисницима, који раде са подацима о жртвама, објективне и мерљиве критеријуме, који им помажу да донесу одлуку о томе да ли, и на који начин, се користе податке о жртвама приказане у различитим изворима.

Ради шире употребе и доступности Стандарда, овај резиме је преведен на одређени број најрелевантнијих језика, за постојеће и потенцијалне евидентичаре жртва насиља. За даље информације и ресурсе, ступите у контакт са организацијом „Every Casualty Counts”.

ПРИНЦИПИ ЕВИДЕНТИРАЊА ЖРТАВА НАСИЉА

Током развоја Стандарда, постигнут је договор око пет основних начела. Сви овде представљени стандарди засновани су на овим начелима и треба их поштовати током рада на било ком пројекту.

1. Не нанесите штету

Избегавање наношења штете представља фундаментално начело при евидентирању жртава, изведено из медицинске етике, које може да поништи остала четири начела. Примењује се у свим аспектима евидентирања жртава, од прикупљања података, до безбедносних смерница и објављивања података.

2. Транспарентност

Евидентичари жртава би требали да буду што транспарентнији у погледу свих аспеката активности које обављају, укључујући организациону структуру, методологију и безбедносне смернице за особље, сведоке и податке. Транспарентност развија поверење у податке, доприноси прецизном тумачењу података и подстиче корисно преиспитивање.

3. Укљученост

Евидентичари жртава не морају да буду политички неутрални, али морају да стреме томе да обухвате све догађаје и смртне случајеве до којих дође у оквиру пројекта, користећи дефиниције које се подједнако односе на сваку страну. Евидентичари жртава би требали јасно да кажу које ће податке, уколико таквих има, изоставити из своје евиденције и због чега. То може укључити, на пример, потешкоће при прикупљању информација од заједница које се противе припадности евидентичара жртава неком политичком правцу или припадност другој заједници.

4. Доследност

Доследност, посебно у погледу метода за прикупљање и обраду података, је од кључног значаја, да се обезбеди коришћење евиденције о жртвама за значајна упоређивања обухватајући разна времена и места. Када дође до промена метода везане за промене спољашњих околности, мора се пажљиво размотрити и јасно назначити, да би био обезбеђен константан квалитет података.

5. Одговорност

Евидентичари жртава морају се одговорно понашати према свима који су под утицајем њиховог рада или учествују у раду, укључујући и своје изворе и особље. Одговорно извршавање би требало да буде транспарентно уочљиво, како би се изградио однос поверења са онима који пружају или користе прикупљене информације.

ФУНДАМЕНТАЛНИ ЦИЉЕВИ ПРИ ПРИКУПЉАЊУ ПОДАТАКА ЗА ЕВИДЕНТИРАЊЕ ЖРТАВА

Евидентичари жртава постављају своје услове у вези прикупљања информација, у складу са специфичним циљевима свог пројекта. Међутим, постоји одређени минимум фундаменталних информација, које би требао сваки евидентичар да укључи на најбољи могући начин. То су следеће:

ФУНДАМЕНТАЛНИ ЦИЉЕВИ ПРИКУПЉАЊА ПОДАТАКА	
Локација	Евидентирање информација на највишем могућем нивоу, на пример, име града или села или чак и прецизне GPS координате у колико та могућност постоји.
Датум / Време	Евидентирање доступних детаља на највишем нивоу, укључујући датум и време, уколико су познати.
Извори	Евидентирање категорија извора као што су новински извештаји, званични документи, краудсорсинг (енгл. crowdsourcing, подршка масе при прикупљању података) или сведочење сведока. Изворе обично треба задржати, са линковима који воде до евиденције жртава. Осетљиви извори, као на пример сведочење, треба се заштити.
Број жртава	Када идентификациони подаци о лицима настрадалим у одређеном инциденту нису доступни, евидентирајте број жртава као привремену меру, док не прибавите додатне информације.
Име	Евидентирајте имена и презимена сваке жртве помоћу познавања локалних конвенција именовања. Уверите се да је могуће унети различита имена за исто лице када је то потребно (на пример, надимак или уметничко име као алијас).
Годиште	Евидентирајте датум рођења или годину старости сваке жртве у тренутку њихове смрти или нестанка. Уколико ова информација није доступна, треба евидентирати да ли је жртва дете или одрасла особа, користећи транспарентне и доследне критерије. Ако се користе додатне категорије као што су бебе, новорођенче, тинејџери или старије особе, треба се доследно применити.
Пол	Евидентирајте пол сваког лица у колико могуће.
Подаци о смрти	Ове информације могу се организовати на различите начине, на пример по оружју, медицинском узроку смрти или опису инцидента.
Инволвирана лица	Евидентирајте групе и/или појединце за које је пријављено да су умешани у инцидент, укључујући присутне сукобљене стране и групе или појединце, које су преузели одговорност.

СТАНДАРДИ ЗА ЕВИДЕНТИРАЊЕ ЖРТАВА

1. Организациона транспарентност

Евидентичари жртава увек морају:

- бити транспарентни у својој мисији и у разлогу за евидентирање.
- обезбедити да информације о методологији буду транспарентне и јавно доступне.

Евидентичари жртава би требали покушати да:

- пруже информације о политичким или другим припадностима које би могле угрозити њихово инклузивно евидентирање.
- чине организациону структуру своје организације транспарентном и доступном свим заинтересованим странама.
- чине информације о финансијерима транспарентним и јавно доступним.

2. Методологија

Евидентичари жртава увек морају:

- користити јасна средства којима ће се бавити документарним доказима и изјавама сведока.
- имати доследан и добро организован систем за обраду информација, истовремено остављајући простор за људску процену и флексибилност.
- систематски евидентирати одређене податке.
- имати поступак за потврду и процену прикупљених података.
- имати систем за решавање неслагања између извора.
- имати начине да избегну или реше дупло евидентирање.

Евидентичари жртава би требали покушати да:

- користе више независних извора за сваки запис у колико је то могуће.
- буду свесни свих потенцијалних извора који су им доступни, као и њихових предности и ограничења.
- размотре коришћење скале за оцењивање поузданости сваког извора и буду отворена за преглед.
- не одбаце ниједан извор који може пружити релевантне информације, чак и ако су дати подаци минимални.
- чувају сваки релевантан документ.
- поткрепљују своје податке из више независних извора.
- успоставе процедуре којима би се осигурао доследан унос података.
- све уносе података држе отвореним за корекцију и инкорпорацију нових информација.

- поделе поступак евидентирања жртава различитим људима како би се поједноставио рад и људске грешке смањиле на минимум.
- размотре могућност да запослени прегледају уносе једни других пре него што потврде инцидент/појединца.

3. Дефиниције и категоризација

Евидентичари жртава увек морају:

- поставити јасне критеријуме за укључивање и искључивање информација, који су јасно објашњени.
- одабрати дефиниције и категорије које одговарају одређеном контексту и сврси.
- одредити почетни скуп информативних тачака, категорија и дефиниција при покретања иницијативе евидентирања, као и доследно употребити током евидентирања.

Евидентичари жртава би требали покушати да:

- имати опцију да окарактеришу информацију као "неизвесну" или "привремену", ако је то случај.
- размотрити питања категоризације приликом израде њихове базе података.
- записати смрт неидентификованих особа до највишег могућег нивоа детаља.
- консултовати и/или саставити базе података несталих особа, како би се помогло разјаснити судбину неидентификованих жртава.

4. Обезбеђење

Евидентичари жртава увек морају:

- бити свесни да се ризици мењају и да буду посебне ризике идентификоване при сваком фазом циклуса евидентирања жртава.
- обезбедити сагласност сведока која одговара свим сврхама у којима ће се користити њихове информације.
- јасно дефинисати односе са свим особљем путем писмених или усмених уговора, захтевајући поверљивост и ексклузивност кад год потребно.
- обезбедити да је сво особље свесно, да разуме, да се слаже и да има приступ мерама безбедности које су успостављене ради њихове заштите.
- развити и обезбедити протоколе безбедности за своје особље, укључујући и обуку по потреби.
- гарантовати одређен приступ психолошкој подршци за своје особље.
- имати план за сачување података пре него што се започне прикупљање података, укључујући резервне копије.

- узети правне, технолошке и људске факторе у обзир када се баве питањима безбедности података, укључујући законе о заштити података.
- јасно дефинисати своје услове безбедности података при дељења података са другим заинтересованим странама.
- имати стратегију у обзир у случају крађе или губитка података.
- темељно проценити да ли употребљене методе рада могу испунити њихове сврхе безбедности података.

Евидентичари жртава би требали покушати да:

- предузимају континуирану процену ризика како би обезбедили безбедност људи које укључују у своје активности евидентирања жртава.
- анализирају који ризик је повезан са одређеном врстом података које прикупљају.
- само прикупљају информације које су неопходне и које се могу адекватно заштити.
- буду свесни пружалаца хуманитарне помоћи и помоћницима у питањима људских права у подручју у којем послују, како би могли да им упућују сведоке за помоћ по потреби.
- пруже различите нивое приступа осетљивим подацима унутар организације по основи потребе "само знати што се мора знати".
- узимају у обзир план архивације својих података при завршетку пројекта.

5. Објављивање података о евидентирању инцидената

Евидентичари жртава увек морају:

- означити ако/када су објављене информације недовољно поткрепљене да би се могле посматрати потпуно потврђеним.

Евидентичари жртава би требали покушати да:

- размотре све начине на које њихови подаци коме могу бити корисни ако се доносе одлуке о томе шта ће се објавити.
- идентификују разлоге због којих одређени подаци неће бити објављени.
- обједине обављене податке у складу са циљевима пројекта, али увек имати крајњи циљ препознавања свих инцидената у обзир.
- процене и идентификују најефикасније начине за саопштавање њихових података.
- увек објаве своје податке на локалном језику или језицима у региону на коме се заснивају њихове активности.
- помисле о предузимању теренских активности како би својим подацима ангажовали важне циљне публике.
- настоје да своје податке размењују што шире могуће како би се избегао дупли рад, али одлучити о нивоу детаља који ће се пружити од случаја до случаја.